

גזל!

זה גזל גמור! לא חשש גזל.

406. **האם מותר ליסוע ברכבת ישראל****ולהתחמק מלשלם בלי שגורם חילול ה'?****ואם כבר נסעתי ולא שילמתי האם אני****חייב לשלם להם?**

אסור איסור גמור וחמור להיות מושחת ולעשות

את עצמו מושחת!! לשלם בדיעבד, זה אני חושב

שלא.

407. **האם מותר לקחת עתון מת"ד בבנין, אע"פ****שהמנוי אוסר את הקריאה בו, דלכא' אינו****יכול לאסור דעדיין לא זכה בו, כי הת"ד****אינה שלו. והאם יש הבדל בין עיתון****שמחולק חינם לעיתון שעולה כסף?**

א) למה חתג. איש שלו? ב) ואם זה לא שלו אלא

של חברת העיתונים הרי הם לא מרשים אלא מה

שהמנוי מרשה. ונכון, המנוי לא יכול לאסור בקונם,

אבל איסור יש בזה. בקצור, יש להצטנן מלחיות

רשע, "שלי שלי ושלך שלי". בפשיטות שניהם

אסורים. אבל ישנם עלונים שהכל או ליתר דיוק,

כמעט הכל, רוצים להיפטר מהם, ולא מעוניינים

בהם, זה מותר, אם תחזיר.

408. **א) ראיתי בחור מזיק חפץ של הישיבה****האם אני חייב רק להגיד לו שזה גזל****ולדאוג שישלם? ב) אם מסרב לשלם האם****אני מחוייב לומר את זה להנהלת הישיבה,****אפילו אם יצא עלי שם מלשין וכד'?**

א) זה לא "גזל". אסור להזיק, אבל מי שמזיק

לא "גזול". ב) יכול להיות שאתה מחוייב לומר

את זה להנהלה של הישיבה, משום השבת

אבידה. אני חושב שעל דברים קטנים אתה לא

מחוייב. על דברים גדולים, כן, ובזה לא יהיו לך

בזיונות.

409. **ראיתי מה שהשיב מו"ר לשואל דברים****קטנים א"צ, וצע"ג מה החילוק, הא דין****פרטה כדין מאה.**

ידין פרוטה כדין מאה מנה" אמר לדין. האם

איך יודע שבמ"א מוכנים לוותר יותר על פרוטה

מעל מאה מנה!! מה שאמרתני הוא שעל כסף

קטן, היזקות קטנות שרגילים לקרוא בשיבות

(בפרט קטנות) אע"פ שאסור לעשות אותם, דרך

ההנהלה "ליוותר", ממילא אין הרואה חייב

להעמיד את עצמו בצורה של "מלשין". משא"כ

בהזקות גדולות, חייב משום השבת אבידה.

410. **האם אני חייב על נזק שעשיתי כשהייתי****קטן בשוגג (לפחות בד"ש).**

ע"פ דין ממש, לא. אבל יש דעה שלפנים משורת

הדין קטן שהזיק ישלם כשיגדיל. אבל ייתכן

שהם מוחלים, ותשאל אותם.

411. **מה הדין אם הבטחתי לתת דבר כשהייתי****קטן?**

בהבטחה אין ענין לפנים משורת הדין.

412. **האם מותר לי להתקשר הביתה "גובינא"****ולהגיד את שמי ואפי' שאני יודע שהם לא****יענו לי אלא יחזרו לאחר מכן? ומה הדין****בלומר מספר או תחזרו אלי וכד'?**

רק השם מותר לומר, כי זה הם מרשים. מותר

לסכם מראש איהו שם יאמר בשביל איהו

תעלת, כגון שישכימו מראש שאם אומר שוורץ

תתקשרו למס' א' ואם אומר וייס תתקשרו

למס' ב'.

413. **שמעתי בשם הרב שליט"א שאסור לומר****בגובינא את מספר הטלפון שממנו אני****מתקשר. האם מותר לומר את השם עם****סיומת המספר כגון שהמספר הוא****6291615, לומר ראובן שש עשרה חמש****עשרה?**

אני חושב לאיסור. זה רמאות.

414. **בהסעה שגובה כסף על חבילות משלוח,****האם מותר לתת לאיזה נוסע את החבילה****ע"מ לחסוך תשלום?**

אני נוהג לומר בזה שאם אומר לו בבית לקחת

את זה, זה בסדר, אבל אם במקרה נפגשים

בתחנה וקופצים על ההזדמנות זה אסור.

415. **האם יש גזל לגעת בחפץ של אחר בלא****שמוזין כלל, או מוזין קצת?**

גזל אין, אפי' אם מוזין, כי"ז שלא משנה מקומו

מהותית (שהתגלים לא רואים אי"ז תיכף או

בקלות יראו אם יסתכלו). אבל אוטות דברים

שייך. כל דבר ש"מרגיז" אחר, ועושים אי"ז כדי

להרגיז, הוא איסור גמור מדאורייתא. לא

חסידות.

416. **מה שהרב שליט"א כתב לי לגבי צילום****מספר, שאם לא מרשים אסור, זה רק****לציבור וכד' או גם ליחיד?**

אם כתוב "אסור לצלם", איז אסור, לדעתי, אפי'

ליחיד. אבל אם כתוב "כל הזכויות שמורות

אסור לצלם" ייתכן שהסיפא קאי על הרישא

ולעצמו מותר, אבל רק לעצמו. להשאל לאחר

שהוא יצלם רק לעצמו, מסתמא לא בסדר.

417. **האם מותר לצרוב דיסקים, והאם יש****הבדל בין זה להעתיק לנגן MP3, ואם**

האם מותר גם היום להשתמש בו שהרי יש הרבה אנשים שלא מסכימים שישתמשו? והאם זה נכון לומר שרובם כל מה שהם לא מסכימים זה בגלל שהם רוצים שישאלו אותם שהרי אם שואלים אותם הם מסכימים ולכן נראה לאיניש דאיתעביד מצוה בממוניה מתיך להשתמש בספר?

ברמ"א כתוב שבספרים לא אומרים נראה לי לאיניש. אבל אני נוקט שזה רק ללמוד מתוכו או אפי' ללמוד עראי. אבל לפתוח את הספר כדי לראות הלשון וכד' אין איסור, (ולאו"ד בדבר מצוה). מה שאתה כותב להתיר כי בעצם רק רוצה שבנקש, זה לא היתר כלל.

423. האם אפשר להשתמש בחפץ של חבר על סמך שאני בטוח שהוא מרשה לי? והאם יש כיום את הדין של "ניחא ליה לאדם דלעביד מצוה בממונו"?

א. אם אתה באמת בטוח, וזה נכון, זה מותר בדבר שאינו מתכלה (נר למשל, אינו ככל זה) ב. שייך גם בזה"י, אבל לא בדבר המתקלקל, כגון ספר להשתמש. אם רק מסתכלים מעט מאוד, אני חושב שאין הקפדה, אם נזהרים. אבל ללמוד, לא.

424. אם יש ספר ללא שם מותר להשתמש בו? לא.

425. אם יש ספר שכתוב בו שצריך לבקש רשות לפני ההשתמשות בו האם מותר לי לקרוא בספר יחד עם מי שכבר ביקש רשות כשאני לא נוגע בספר רק קורא בו והספר בידים של השני שכבר ביקש רשות? מותר

426. האם אומרים "ניחא לאיניש דלעביד מצוה בממוניה" לגבי נדר וכד' שאני לא עושה בגוף זה את המצוה אלא זה רק מסייע למצוה?

מסתמא כן, גם בטלית איך עושה מצוה, רק בציצית, אלא שיש לדחות.

427. אם שאלתי עט האם מותר לי תוך כדי השימוש בו לנשכו ולמוצצו? לא.

428. מי שמוריד את התריסים של המזגן שיגיעו רק למטה (אל כמה בחורים) ולא לכל הביהמ"ד האם יש בזה גזל הרבים? "גזל הרבים" אינה המלח המדויקת. אבל זה לא בסדר.

429. האם זה גזל להדליק מזגן בישיבה ללא רשות

הדיסק שייך לי האם מותר להעתיק אותו לעצמי, ואם אסור מה עלי לעשות עם אלה שכבר העתקתי?

לי היה נראה שהכל אסור, אבל ר' יודל סילמן שליט"א אוחז שדברים שלגמרי מופרצים, ז"א שכבר מליון איש גנבו אותו לא שייך לאסור, וצ"ע. ואם אסור ועשית, בדיעבד לאבד מה שעשית באיסור.

418. האם מותר להעביר שירים מדיסק קווי שלי לנגן שלי? מסתבר לי שאסור.

419. ידוע דעת מרנא הרב שליט"א כי בקלטות ודיסקים שכתוב על העטיפה כל הזכויות שמורות גרידא, מותר להעתיק ללא מטרות רווח. מעשה שהתאגדו חמישה לקנות יחד דיסק העולה 60, אחד יקבל את המקור ב 20, והד' האחרים כ"א משלם 10, ויקבל העתק. האם נקרא שהעתיקו את הדיסק למטרות רווח. וא"כ מי הגזלן, ואיך עליהם להחזיר את הגזילה, ומה לעשות בדיסקים המועתקים?

(איני מאמין שעל הדיסק כתוב רק "כל הזכויות שמורות", זה לא הדרך בזמננו, הדרך שכותבים "איסור להעתיק"). לגבי עיקר השאלה, נראה לי שזה נקרא לצורך מסחר, ואפי' אם רק כתוב "כל הזכויות שמורות" אסור. בדיעבד, איני יכול להסכים לשום דבר כי אם או להשמיד את ההעתיקים או לבוא בדברים אם המנפיק של הדיסק ולהסתדר איתו.

420. האם מותר להקליט ולהפיץ בחנם חתונה, או שנגיד שהזמר מקפיד ע"ז כי אולי הוא רוצה להפיץ את החתונה הזאת בעצמו למטרות רווח?

איני יודע. מסתבר שתלוי מי הזמר, וכמה פרנסתו תלויה בזה.

421. בחור המשמיע ב"טייפ" קלטת מוקלטת אע"פ שכתוב "אסור להקליט" וסומך על ההיתר של רבנים ואני מחמיר שלא להקליט, האם אסור לי לשמוע בקלטת ואם אסור האם אני יכול לכמותו להשתיק כשאני בדירה, והאם מותר לי להשאיל לו "טייפ" שישמע?

איך צריך לברוח מהחדר, אם איך מתכוון לשמוע, איך שייך לזה כלל. לגבי להשאיל לו טייפ, אני חושב שמותר.

422. ספר קודש שלא כתוב עליו אסור להשתמש

אחר אם יבזו אותו בצורות שונות כגון אם אעשה לך מספר פסים עם עט על היד אתן לך סכום כסף ועושים פחות ממה שסוכם האם הם נפטרים מהתשלום בטענה שלא עשיתי לך כמו שסיכמנו?

א) כל זמן שלא עשו קנין על ההתחייבות, אין ההתחייבות מחייבת. ב) אם לא עשה במלואו את מה שהתחייב אודותיו, הרי גם בקנין לא חייב. ג) ייתכן שזה אסמכתא, שדיני מרובים, ואפי' בקנין אינו מחייב, ולא אוכל לפרט בקצרה. ד) יש לדעת שאסור לצער אדם, אפי' בלי הקנס וכ"ש לבייש והוא יותר חמור מהחשש גזילה שאתה כותב עליו.

437. כשבחור קונה במכירה (כגון הדלקת חנוכה) ללמוד מספר דפי גמרא איזה גדר של חיוב יש לזה נדר או משהו אחר?

אם אמר "בלי נדר", אין בזה משום נדר. אבל צריך לקיים מה שאמר הרי קבל תמורה, כגון מי שמועדים לו ללמוד, ואינו לומד.

438. אם מישוהו שלח אותי למקוה לטבול לו כלי ולי זה עולה 1.5 (מפני שאני תורם) ולו זה עולה 3 נ"ח כמה אני צריך לשלם?

זה תלוי אם אתה טובל עבורך או עבורו. כוונתי היא שאם זה נעשה אחריות שלך, אז זה עבורך. אם "מעשה קוף", אז זה עבורו.

439. חברותא בישיבה שאמור ללמוד אתי והוא קורא איזה קונטרס של הישיבה אם אני אקח לו אני עובר בגזל כיון שזה שאלו לו.

אתה לא עובר גזל אם תחזיר לו אח"כ, כי רשאי אתה להכריח אותו לקיים "שעבודי". (אבל אינני יודע אם זה דרך לעשות כן, ויש לשכנע בלי להכריח).

440. בחור ששוכח לפעמים לזרוק את ירקות השמיטה לפח השמיטה הקבוע בישיבה האם מותר לביישו ברבים על זה, ואם אסור מה צריך לעשות כדי שיתכפר, והאם צריך לעשות הכפרה ברבים, כמו שביישו ברבים?

עבירה חמורה היא לבייש בן אדם, אם לא שיש צורך (כגון רבי שמואל לו לבייש תלמיד) וגם אז צריך לשקול במאזני פלס מה לעשות. מה שעבר, צריך לראות לפייס את המבייש, אם יש בזה צורך אפי' על חשבון בשהה שלו. אבל ראוי למבויש להיות מזהיר אברהם ולהתפייס בלי לבייש את המבייש. אבל לעשות העבירה צריך להפסיק, כמובן! **אתה** לא יכול לעשות לו הרבה "תמסור" אותו לרב שלו.

כשאני שם כסף בקופת הישיבה

הדבר תלוי האם הגבאים מרשים את זה או לא. אני לא אוכל לענות, כי ייתכן שיש לגבאים סבות לא להרשות אפי' אם אתה נותן כסף, ואכמ"ל.

430. אם אני רואה בביהמ"ד שהמזגן דולק בשעה שא"צ לדלוק האם צריך לכבותו

אם לא שיש סבה אפשרית שצריכים שתהיה דלוקה כגון אם הכינו אותו לשבת, או לציבור שעוד מעט יבוא.

431. כשבחור נמצא במקום שהוא שטח של הנהלת הישיבה, ומצד הישיבה אסור להיות באותו זמן במקום הזה, זה נקרא גזל בזה שהוא נמצא במקום הזה?

לשאלה הזאת אני לא אענה. אם הישיבה לא מרשה, אל תחיה שם.

432. גבאי שאומר לבחורים לא להכנס למקום פלוני, האם יש איסור גזל להכנס למקום הזה ואם לא אז איזה איסור יש.

אותו האיסור יש בזה כמו להכנס לבית של אדם אחר ולגשות שם "קומזיק".

433. אם הרב כרמי אמר משהו לעשות (כגון לא לקרוא עתונים) ואני קורא האם אני עובר על גניבת דעת?

לא שייך גניבת דעת אלא אם הוא שואל ואתה מכחיש. אבל ייתכן שיש כאן גזל גמור, דהיינו אם הוא אמר שמי שקורא אין לו רשות לאכול בישיבה, ואתה אוכל, הרי אתה אוכל שלא כדין.

434. אם הישיבה הוציאה עוגות ונשאר כמות, ואני הלכתי ואספתי את הנשאר לעצמי. וארזתי את זה בניילון ואם לא שהייתי אורז את זה לתוך ניילון זה היה מתייבש, למי העוגות שייכות לי או לישיבה?

אם האחראי הפקיר את הנשאר, הרי זה הפקר, ואם זכית מההפקר זכית. אבל מי אמר שהפקיר? אולי היה בא ואוסף את מה שנשאר, לפני שיתייבש, או אפי' אחר, לעשות איזה מאכל?

435. האם בחור שלא נשאר לו אוכל בארוחה (והוא לא איחר לארוחה אלא כל הבחורים לקחו ולו לא נשאר) האם מותר לו להיכנס למטבח ולקחת אוכל?

לא אוכל לענות לשאלה הזאת, כי זה לא דין עצמי אלא תלוי במה שראשי הישיבה (כל הגבאים על חקופה הזאת) מרשים או לא מרשים.

436. יש בחורים שמתחייבים לתת כסף לבחור

רק אם הוא ת"ח לפי הגדרים של הגמרא ואני חושב שאין לנו את זה בדי"כ.

448. כתיב ב'מ' מ'ח א', 'מ' שפרע מאנשי דור המבול וכו', הוא עתיד לפרע ממני שאינו עומד בדבריו וכו', 'א'כ אדם אשר מבטיח לחברו, כגון לחתן בר מצוה ובסוף שכח מהבטחתו ולא נתן, האם ראוי להזכיר לאותו בן אדם שהבטיח את המתנה, שיתן את המתנה, כדי שלא יהיה מחוסר אמנה?

(אין 'מ' שפרע' על סתם הבטחה, אפי' אם יש בו משום מחוסר אמנה. מי שפרע יש רק אם נתן כסף). על מתנה גדולה אין מחוסר אמנה. מה נקרא גדול, תלוי ביחס למבטיח. לא הרי עשיר כחרי עני. יכולים להזכיר.

449. האם מחילה מועילה לאותו אדם שהבטיח שלא יהיה מחוסר אמנה?

מחילה בוודאי מועילה, זה לא משום נדר!

450. אם כתוב על ספר "אסור ע"פ ההלכה לשכפל" מה הדין בהנ"ל?

בפסטות אסור, אבל ישנם אופנים שזה לא נכון.

451. מעשה באדם שקנה ספר גדול במחיר ספר קטן (המזכיר לא ידע המחיר, וטעה), ונתנו מתנה לבר מצוה, על מי חל החיוב להחזירו.

יותר משתות מחוה ביטול מקח, ולא מקנה בכלל, והחפץ שייך למוכר, ומחזירו המעות ללוקח, והוא, אם רוצה, יתן מתנה לבר מצוה, אבל אינו מחוייב, כי מתנה לא חייבים לתת. אבל כמדומה לי שחפץ העומד למכירה, כמו דברים בחנות, הקונה יכול לקיים את המקח בעל כורחו של המוכר, אם הוא רוצה, ואינו חייב להחזיר את החפץ, אלא לשלם והחפרש. אבל לא מקבל המתנה, כי לא הוא עשה את העסק. ודו"ק, כי החלק צריך תבנה.

452. חפץ שנמצא ולא באו לקחתו האם מותר למוכרו שלא בבי"ד, וא"כ כיצד שמין את שווי החפץ?

הדין הוא יהא מותר עד שיבוא אליהו, ואסור למכור אותו, אלא אם זה חפץ של מצוה, והמחיר הוא כמה עולה לקנות דבר כזה. (ובדברים משומשים באמת קשה לשום).

453. חפץ ללא סימן או שמסתמא לא אמצא את בעליו, אני מחוייב להרימו?

לא.

454. המוצא אבידת עצמו ללא סימן מובהק אלא טביעות עין האם יכול לקחת אם הוא לא צורבא מרבנן דלא משני במילי?

441. האם יש זכין במקום שיש תבין ואם יש האם מותר לשמור לחברותא כיסא או סטנדר. האם יש צד שגם בשבילי זה זכות כי אני לא צריך לחכות לו שיחפש כיסא או סטנדר.

בישיבה שאני למודתי היו אומרים כמו שאתה כותב, שאם זה צורך שלי, אני יכול לתפוס גם עבור החברותא שלי. אבל הדבר תלוי במנהלים של הישיבה, כי הם הנבאים, ממילא הרשאים לחלט, אין הדברים הפקר ששיק "מעביה מצאה". באופן שאת השאלה צריכים לשאול את הרחמלה, ולא אותי.

442. האם אדם יכול לתפוס לחבירו מקום באוטובוס או בביהכ"נ וכו'?

אני חושב שלא יכול (אלא כשהייתי בישיבה היו אומרים שבשביל חברותא יכולים, כי זה הצורך "ישלמי" שיהי לחברותא שלי מקום ללמוד, ומסתמא זה נכון, אבל צ"ע קצת בתקנות הנהגות בישיבה).

443. ראונו נתן לחברו כסף כדי שיקנה לו חפץ בחנות ובדרך לחנות אבד הכסף, איזה שומר הוא נקרא, ואם שמר על הכסף שמירה מלאה, האם הוא חייב??

א) זה תלוי, אם יש לחבר איזה טובת הנאה, אז הוא שומר שכר. אם רק עשה טובה בלי שנקרא טובת הנאה לעצמו, אזי הוא שומר חנם. ב) בדרך כלל אבידה בדרך לחנות הוא מחמת פשיעה, אבל זה לא מוכרח, וצריכים לדעת מה קרה.

444. האם מותר לבחור לאכול בסניף הישיבה אוכל שאינו מההכשר של הישיבה
אני לא אוכל למר דעה בזה, זה תלוי ברשות הנבאים. הם רשאים לאסור מה שראו להם.

445. עשיתי הסכם עם בחור שמי שמדבר דברים בטלים באמצע הלימוד חייב לשני חצי שקל, האם זה אסמכתא?
זה אסמכתא, ובלא"ה לא נעשה קנין.

446. קניתי חפץ בזול ואני רוצה למכרו, כמה אני יכול להעלות את המחיר?

זה לא תלוי כלל בכמה שקנית אותו, אלא בכמה שמחיר האמיתי של החפץ. ואם מצאת מציאה אתה יכול למכור אותו, אע"פ שכל מה שאתה מקבל הוא אין סוף אחוז! מה המחיר האמיתי קשה לשאר לפעמים.

447. האם מותר לי להחזיר אבידה בלי הגדרים שהש"ע כותב אם אני מרגיש שזה שלו בלי סימנים מובהקים?

מותר.

455. מצאתי כסף ברכב של המל"ת שלוקח אותנו לבית כל יום. מה הדין?

הרי זה של אבא שלך.

456. הרב ענה שהכסף של אבא שלו. למה זה לא שלו או של המל"ת?

של המל"ת זה לא, כי אין חצר להקדש, (ועוד סבות). שלו זה לא, כי הסמוך על שולחן אביו, אפי גדול, תקנו ז"ל שמציאתו של אביו.

457. אי גזל לי דבר ותעקתי עליו, ואז עזב את זה וזה נפל לארץ בלי שניזק, האם חייב להרים לי

אם זה קל לקחת, הוא יוצא (אפי' שהוא לא בסדר). אם זה קשה, או שזה בזיונות (כגון ששם את זה בתוך האסלא), הוא לא יצא.

458. כמה כסף צריך לתת לגוי שנתן מתנה לישיבה, כדי לצאת ידי חובת הגמרא ב"ב כדי לא לקבל צדקה מגוי, כמה שזה שווה או שווה פרוטה?

איני יודע אם צריך להקפיד בכלל לתת לו משהו. אם הגוי לא מתכוון לצדקה, אלא למתנה, ודאי יש לו סבה לכך, והוא התמורה (כי סתם לא היה נותן מתנה אלא כי עשו לו ניח נפשיה, וא"כ זו התמורה).

459. המנקה שם אקונומיקה בכלי בקרן זוית, ובחור נתקל בזה והזיק למכנסיו, האם המנקה צריך לשלם לו על המכנס? תלוי כמה פשע התקל. קשה לי לדעת.

460. יש לי שאלה בדיני ממונות וכו',

כידוע שבדיני ממונות אין עונים לצד אחד, ולכן אכתוב הלכה מופשטת, לא כתשובה לשאלתך, כי איני יודע מה שבפי צד השני. אדם ששוכר פועל אינו יכול לומר לפועל תלך לשוק לקבל משכורתך, אלא חייב לשלם לו במקום ששכרו, אם מצא אותו בשוק, הוא יוצא ידי חובת כעונתן לו שם, אבל אינו יכול לחייבו ללכת לשם. וזאת אפי' אם המעביד גר בשוק בקביעות. רק אם אמר לו לכתחילה שמשכורתו יקבל שם, הדין כן. מי שחייב לחבירו כסף ותולו לו ע"י אחר אינו נפטור מחובו עד שמגיע לתעדו, ואינו יכול לומר אני שולח על אחריותך. עצות מעשיות אני לא צריך לתת, לא חסרות ואפשרויות.

461. מה שהרא"ש פסק שביחס לחברו פטור מהנזק ולא עובר עבירה של לא תיקום ואפי' שזה הרבה יותר ממה שעשה לו, זה נפסק להלכה?

איפה ראית רא"ש כזה? הרא"ש בהנמיה אומר בפירוש שרק מה שצריך כדי להנצל. והוא בסי' י"ג שורה י"א (מתחיל ומיהו). אלא שיש סמיע בסי' תכ"א סעי' כ"ד שמדמה אדם לשור, וצ"ל ערב על דבריו, ולכאוף אף לדברי הסמיע צ"ל דמש לזה גבול.

462. ב' שטרות כסף המקופלים יחד האם חשיבי סימן דמנין.

מסתבר לי שכן.

463. קנה כרטיסיה ואח"כ עלה מחיר הנסיעה, האם יש איסור ריבית?

יתכן שיש לחשוש משום ריבית. אני בעצמי מחשב את המחירים החדשים ותעשה חשבון כמה שילמתי תע"פ זה נסע כפי מיספר הפעמים שנשארו לו.

464. מצאתי בספר שנתרם לישיבת אור שמח שטר של כסף. האם הכסף של מי שהיה בעל הספר או של רה"י או של אחד מאלה שקראו בספר. על השטר יש קצת קשקושים ומספרים.

הרי הוא של מוצאו. אבל אם אתה סמוך על שולחן אביך, הרי זה שלו, לא שלך, ואני אורזו שסות בחורי ישיבה נחשבים סמוכים על שולחן אביהם. אני חושב שלא שייך כאן לפנים משורת הדין, כי אי"א לדעת של מי זה. הרי לא רק הבעלים של הספר השתמש בו. והקשקושים לא סימן של כלום. כי הרי כסף ניתן להוצאה, ועובר מיד ליד. אף שיחיה, לא המוצא יכול לעשות לפנים משורת הדין אלא האבא שלו, אם סמוך על שולחן אביו, כדלעיל.

דיני ערב ש"ק

465. בחור ישיבה שמגיע לביתו בע"ש האם מותר לו לכבש בגדיו לצורך שבת, ושלא לצורך שבת?

זה מותר. לא לזה הכוונה של תקנת עזרא לא לכבס ביום ו', אלא שיום ו' לא יהיו י"ום הכביסה", וזה לא שייך כאן. גם משום עשיית מלאכה לא כ"כ שייך במלאכת עראי כזה, בפרט אם זה לצורך שבת.

466. מי שיש לו שני ציציות. אחת נאה ואחת יותר מהודרת אבל פחות נאה, איזה טלית עדיף ללבוש בשבת?

לא הבנתי מה הכוונה "נאה" ומה הכוונה "מהודרת"

467. האם צריך לטבול בער"ש, ובג' רגלים?

לגבי שבת יחזר שהוא שבת?

אינני בענינים כ"כ, אבל אני חושב שהתשובה היא ששם האיסור הוא לקרוא לאור הנר, ועיי' יש "לא פלוגים" שונים, ואפי' גבוה "קומות אסור משום זה, וה"ה בורק המפתח לים. אבל אם מסרו לאחר הרי יש לו שומר, שהתירו (ואכמ"ל מדוע התירו בשומר). משא"כ בענין כלי חמץ, התקנה היתה שיחיה היכר, ולא יותר.

474. האם הרב אוהו שצריך שומר בליל ש"ק

לקרוא לאור פלורסנט, והאם מועיל בישיבה שיש ר"מ שיכול לגעור?

השאלה האם פלורסנט נכנס ב"לא פלוגי". אני לא בטוח, אני חושב שכן. הר"מ רק מועיל אם מפחדים ממנו לא לעשות מה שהוא "לא מרשה" ("יתעוקות אימות רבם עליהם"). אבל ייתכן שבחבורה אי"צ, כי זה גופא מהוה שומר, שכל אחד רואה מה שכולם עושים, וצלע"ק.

התפילות בש"ק

475. האם בקבלת שבת במזמור שיר ליום

השבת צריך לעמוד?

יש מנהגים שונים בזה, זה בודאי לא חיוב גמור לעמוד. אם כולם עומדים, אל תשב. אם כולם יושבים, אל תתנאה אחרת.

476. האם מותר לומר יהי רצון וכו' שתוציאני

מאפילה לאורה לפני מעריב בליל שבת.

אני חושב שתפילות אלה שאין דרך כל העולם לומר, לא לומר בשבת כלל.

477. האם מותר לבקש בתפילות שבת בקשות

פרטיות?

אסור, ואפי' בקשות על רוחניות, חוץ ממה שבטוח התפילה, ואפי' התפילה שלפני הלימוד אינני יודע אם מותר לומר בשבת.

478. שמעתי שיש הסוברים שמי שנמצא אחרי

יהיו לרצון הראשון בליל שבת והציבור

אומרים ויכולו שצ"ל יחד אתם, האם צריך

לנהוג כך?

מותר לנהוג כך.

479. האם יש לחזן לכרוע בברכת מעין שבע

בליל שב"ק?

אני חושב שלא לכרוע!

480. בקידוש שהמקדש יושב, ואני נוהג לעמוד,

האם אני צריך לשבת?

זה לא כ"כ תלוי במקדש. יש הלכה של "לא תתגודדו" על שצריך לעשות כמו הצבור

"צריך" זו מילה מדי חריפה. אם יש אפשרות קלה, ואין לו בטול תורה ולא יוהרא, למה לא. הענין קיים, אבל אינו חובה, ולא על חשבון דברים אחרים. ברגל יש לומר שאנ"פ שאינו "חובה", יש לנהוג לטבול לפני הרגל.

468. האם אפשר לטבול בים לכבוד שבת עם

בגדים עליו או דהוי חציצה?

אם אתה מרפה את הבגדים, אבל אין לעשות כן למי שחייב טבילה ע"פ דין.

469. האם מותר לקצוץ צפורנים ולהסתפר

בר"ח ובר"ח שחל בערש"ק?

לקצוץ צפורנים ולהסתפר בר"ח אינו נוגד הלכה כלל, אלא הוא ע"פ צוואת ר"י החסיד. לא מחויבים להקפיד על זה, ומי שמקפיד מקפיד גם אם זה ער"ש. זה מבואר בצוואה עצמו.

470. האם צריך גנרטור בשבת?

חלול הש"ק עבירה גדולה היא. אבל אפשר להסתדר בלי חשמל. אני עצמי עשיתי כך הרבה שנים שלא היה לי חשמל לשבת. לאור היו לי נרות, והייתי עושה קרח לפריזידר וגלידה באמת לא אכלתי.

471. האם מותר להדליק נר של חנוכה או שבת

בנוחה חשמלית? ואם מותר האם זה עדיף

על נר שעווה? ואם מותר בברכה או בלי

ברכה?

לדעתי גם שבת וגם חנוכה יכולים בנורות חשמל (פלורסנט לחנוכה אני לא חושב ובשבת אני קצת מסתפק) ולברך, אבל אין בזה הידור, ואני עושה תעמולה לא לשנות, לגבי חנוכה. אבל לגבי שבת היינו עושים כך למעשה בישיבה, אבל מה שהנשים מדליקות בבית שלא ישנו המנהג.

472. בחור שישן בחדר שכור ואוכל בישיבה,

ומדליקים נרות בחדר אוכל של הישיבה,

וכן בעל דירה מדליק בביתו, האם הבחור

צריך להדליק בחדר

אם הבעל דירה לא נמצא, מן הדין אם יש קצת אור בחדר, אינו צריך. אך חשוד לגמרי, צריך, כדי שלא ייכשל בעצים ובאבנים, אך לא שיפרע לו האור.

473. בסי' רע"ה סק"ב פסק המ"ב שהקורא

לאור נר הנעול בעששית ונותן המפתח

לחבירו אין חשש שמא יטה מפני שחבירו

יחזיר לו שהיום שבת ומדוע לא מספיק

שיחביא את המפתח כמו שכתב המחבר

בסי' תנ"א ס"א ופירש המ"ב שם בסק"ח,

שכשיחפש המפתח יחזר שהוא פסח וכן

שנמצאים שם. אבל זה לא תלוי במקדש.

לקרוא מנביא.

481. **האם בקידוש ליל שבת צ"ל "ויכולו" מתוך** **הסידור כדן דברים שבכתב אין אדם רשאי לומר ע"פ וכדברים השגורים על הלשון כמו ק"ש וכדו', דכתבו הפוסקים כמדומני בסי' מט דבצריך להוציא אחרים כן צריך לאומרו מתוך הכתב?**
קושיא טובה, אבל אינני מאמין שהגאון עצמו היה אומר מתוך הכתב מעולם לא שמענו על הקפדה כזו ואם הגאון היה נוהג כן בלי שום ספק זה היה כתוב „במעשה רבי" מה התירוץ אינני יודע אבל אי"צ לחקיד "ומקדים יתבונן".
482. **בשבת בישיבה יש הפסק גדול בין ברכת המוציא לאכילה, האם אפשר לאכול מהלחם שלי ואח"כ לאכול מהלחם שבצעו עליו.**
אני חושב שבאופן כזה אין לך לחם משנה.
483. **האם מאכלין בהכשר הבד"ץ מותר לעשר בשבת כשלא היו ברשותו מע"ש, (כשעשה תנאי)?**
אם יש לו תנאי, כן, זה לא גרע מדמאי.
484. **האם כששרים זמירות שבת מותר להזכיר שם ה'?**
כן, אבל בכבוד ראש, ולדאוג לא לחזור שלא לצורך המובן מחמת צורך המנגינה.
485. **האם מותר לשיר "על נהרות בבל" וכן "שיר המעלות" שלפני ברהמ"ז שהרי הם לא שבח והודאה וכד'?**
מנגינה המעוררת את הרגש של המלים, אני חושב שמותר. שיר המעלות מימי עולם נהגו לשיר, וזה בעצמו ראיה להיתר.
486. **כשאני אווזו בברכות שלפני קריאת שמע, בין הפרקים, ואני שומע קדושה, איזה פסוקים מותר לי להגיד בקדושה של שבת?**
רק "קדוש... כבודי", "ברוך.... ממקומי".
487. **האם צ"ל בקדושה גם לעומתם וכו' ובדברי וכו', והאם כשהוא באמצע שמו"ע צריך להפסיק בזה.**
יש מקילין בזה, מעיקר הדבר אי"צ לומר רק הש"ץ, אבל בשבת התוספת שמוסיפין, כן אומרים. אבל לא במקום שאסור להפסיק.
488. **האם מותר לקרא את ההפטרה בשבת מדפוס רגיל?**
כן נהגו בכל המקומות (כמעט) והגאון הנהיג
489. **האם יש עניין לקרוא הפרשה שתיים מקרא ואחד תרגום פסוק פסוק כלומר שכל פסוק קוראו פעמיים ואח"כ תרגום?**
יש קוראים כך, ויש פרשה פרשה (פתוחה או סתומה) ויש כל הסדרה. ושמעתי גם שיש שלא הקפידו על פרשה כשהפרשה מדי גדולה, (כגון פרשת ויצא) והפסיקו איפה שנגמר ענין. איך שעושים זה בסדר.
490. **בספר זכור לדוד (לזכר הגר"ד פרנקל זצ"ל) הובא הנהגות וזינים בשם החזו"א זצ"ל, וכתבו שם שאמר ז"ל לקרוא שמו"ת, פ"א מקרא ואח"כ תרגום ואח"כ מקרא פעם שניה. אך דא עקא דהנה במ"ב כתב להדיא דאין לעשות כן. יורנו רבינו דבר ה' זו הלכה.**
מה אומר ומה אדבר שמא היו סבות לחזו"א לומר כך או שמא המעשה לא מדויק, הכלל הוא "אין למדים הלכה מתוך מעשה ולא מתוך הלכה אלא מתוך הלכה למעשה" (צטוט מהגמ' ביש נוהלין). ואם היה פסק מוסמך בשם החזו"א הלכה למעשה כמיו"ש, הרי זה מחלוקת בין הדברי חמודות (הובא במ"ב) לבין החזו"א, והכלל הוא שבדברינו יכולים להקל. והאין הקולא הוא איך שרוצים לעשות. אבל, כמיו"ש למעלה, במקרה זה אינני יודע. אם אכן החזו"א חולק על הדי"ת, ממילא בפשטות ההלכה כמו הדי"ת, אבל עיי"ש שגם הוא רק אומר לכתחילה.
491. **אם קראתי בעינים שנים מקרא ואחד תרגום האם יצאתי**
לא יצא.
492. **האם אפשר לכתחילה לקרא עם הבעל קורא בשבת ולצאת בזה ידי קריאה פ"א לב' מקרא וא' תרגום או שלכתחילה עדיף רק לשמוע?**
ענין מייב סי' רפ"ה סק"ד (וממילא פעם אחת יש לו) והגר"א נהג לא כהמג"א.
493. **האם מותר לסיים או להתחיל שמו"ת בדבר רע כמש"כ בסוף סי' קלח לענין קריה"ת.**
"אל תעמוד כדבר רע". אבל רק להפסיק לגמרי, יכול לקרוא עוד פסוק.
494. **אם יש לי זמן בשבוע או לשנים מקרא ורש"י או לשנים מקרא ואחד תרגום איזה אעשה (האם כחזו"א או כהמ"ב)?**
אינני יודע למה הכוונה חזו"א ומ"ב, במ"ב

אינה גרופה וקטומה, למה מודה שאם ציפה את הפלטה בנייר כסף עבה זה מותר (בספר "דעת החזו"א), והרי דעתו שזה לא גרופה וקטומה אע"פ שיש כבר הפסק בין גוף החימום לקדירה ע"י ציפוי המתכת, ומה מהני נייר כסף?

בלשון השאלה הזאת יש הרבה פרטים לא מדויקים. ולא אאריך כאן. ובאמת אני חושב שאם נקבע שפלטה של שבת לא נחשב לקטום לא יועיל נייר כסף לחשיבו קטום.

504. שאלתי פעם את הרב מה הדין לשים קוגל לח או יבש על הפלטה או על הבלק והרב ענה לי שהדינים רבים ולא היה לרב זמן לכתוב לי את התשובה. מה הדין במקרה שכבר עשו והאם יש חילוק בין לח ליבש?

זה לא שלא הי' זמן. אי"א לי לכתוב לך את כל הקצור שולחן ערוך. צריך ללמוד. "אם כבר עשוי", תלוי מה עשו! לפעמים יש הבדל בין לח ליבש.

505. שמעתי בשם הרב שמואל לטמון בחזרה על הפלטה (בלק) במקום שלא יבא ליד סולדת. האם דווקא יבש או גם בלח?

אם זה ודאי שלא יכול לבוא ליד יד סולדת בו, זה לא אני אמרתי, זה כתוב ברמ"א ואז זה מותר אף בלח.

506. האם מותר לחמם נקניקיה ע"ג פלטה וא"כ באיזה אופן?

תלוי בהרבה פרטים אינני יודע אם הנקניקיה מבושלת כולו, אולי יש שם תוספות, כגון שום, בלתי מבושלת, ועוד, אינני יודע איזה פלטה יש לך, בקצור לא אוכל לכתוב לך למעשה איך לעשות.

507. לדעת המחבר שיש ביטול אחר ביטול בלח שבכלי שני אע"פ שהיד סולדת בו (סי' שיי"ח בבב"ל שם ד"ה אם נצטנן) האם יהיה אסור למזוג מהמיחם בשתי פעמים לתוך כוס.

זה לא מחבר, זה פרי מגדים ביאור במחבר, והוא דבר קשה, כי יש הוכחה מהגמרא לא כך.

508. בשבת כשיש אדים על המכסה הסייר מלמטה וכשמרימים המכסה נופלים הטיפות שנוצרים מהאדים על הפלטה (רותחים עד כדי התאדות מוחלטת) האם יש בזה איסור מבשל וצריך להזהר בזה.

איסור במשול אין. הרי המים האלה רותחים הם בלאו הכי ואינו מוסיף שום ביטול. איסור "יחורה" אין, לדעתי אם לא מתכוונים לזה וגם

משמע איך שמעשה טוב, והחזו"א אינני יודע מה חזרה בזה. למעשה, איך שתעשה יצא.

495. שמעתי שיש שאינם אומרים יקום פורקן בשבת משום שלא שייך אצלנו רישו כלי וכו', האם ראוי לנהוג כך.

כן לומר יקום פורקן. אם אתה דווקא רוצה במקום "ידי בבב"ל" תאמר "ידי בחוצה לארץ".

496. האם אומרים ברכת החודש ביחיד.

מותר, אבל זה לא חיוב.

497. האם צ"ל פרקי אבות לאחר מנחה בשבת.

יש מנהג כזה בחודשי הקץ (אחרי פסח עד שבת שלפני ר"ח), אבל זה לא חיוב ממש.

498. האם בחור שלא נהג לומר עד היום לומר ויתן לך במוצאי שבת צ"ל על חשבון הלימוד.

יש לומר ויתן לך, ולא לחשוב "חבל על הזמן".

499. האם בהבדלה תמיד מברכים מיני בשמים, ולא לפי הסוג כי לא פלוג?

בני אשכנז נוהגים לברך במוצאי"ש מיני בשמים על הכל. הספרדים לא נוהגים כך.

500. העושה הבדלה והוא או אחד מהיוצאים בהבדלה דיבר לפני שגמר רביעית מהכוס האם צריך לחזור ולעשות הבדלה או לשמוע שוב?

אי"צ, לכתחילה כתוב לא להפסיק עד שישתנה רביעית, אבל זה לא מעכב.

501. מי שיוצא מאחר בברכת בורא מאורי האש האם צריך שגם הוא יוכל ליהנות מהאור או שמספיק ממי שמוציא אותו יוכל ליהנות מהנר.

גם היוצא צריך להיות יכול ליהנות מהאור.

שבת ביטול

502. בכירות שלנו האם פח שלנו נקרא קטום, ואם צריך לכסות המפסקים כדי שיחשב גרופה וקטומה? והאם פלטה של שבת נקרא קטום?

פח, אני סובר שאינו מהווה קטום (יש רבים מחכמי הזמן שלא אוחזים כמות). אני אוחז שלכסות ברזים לא מעלה ולא מוריד אלא שיש מ"ב בסי' רנ"ד שקשה קצת ולעני"ד כתבתי, ואין רצוני להאריך בכתב. פלטה של שבת, יכול להיות שגם אני מודה שכן נקרא קטום. ההלכות מסובכות, ואי"א יעל רגל אחת".

503. לפי החזו"א שסובר שפלטה חשמלית

שהשומן צף, ובמקום צורך יש להקל כדעה שמקילה, ובמ"ב כ' דביעבד בכל גווי אין לאסור, האם כוונתו אפי' בריסוק קרח?

לא, מי שעבר אסור דרבנן, התוצאה יכול להיות אסור, ודינו מבואר בהתחלת סי' שי"ח. כאן הכוונה רק על הטלד של בעל התרומה, שמעיקר הדין לא פוסקים אותו (אלא שאיני מבין מה כוונת המ"ב "בדיעבד". הא זה מה שבעה"ת אמר, להחשיב נולד. ואולי כוונתו שאם נתערב בשומן אחר אח"כ, להתיר נגד דעת בעה"ת בדיעבד שנתערב. וצ"ע, ואני לא ראיתי את המקור בפנים).

513. האם כשנטל את הקדירה הרוחצת והניחה ע"ג השולחן (באין דעתו להחזיר) האם נחשב "עודה בידו" כי לא גמר דעתו לגמרי לסלק כמו בהניח על הקרקע, או שנחשב "כהניחה ע"ג קרקע" כי לא ודאי שיחזיר בזה?

אני חושב שבכח"צ צריך להיות הדין שאסור להחזיר. אם היה דעתו להחזיר כתוב בבה"ל שיש להקל. אבל כשלא היה דעתו, בוודאי להחזיר לא.

מוקצה

514. מותר להזיז תריסים של מזגן בשבת?

מותר, אלא אם זה מוביל את האוויר הקר לחדר אחר, כי אז אותה יכול להחשב שאתה מפעיל אותה.

515. המ"ב כותב שטלטול שלא לצורך בכלי שמלאכתו להיות שרי אם אח"כ יצטרך את הכלי ממקום זה. האם הדין כך גם בכלי שמלאכתו לאסור אם אח"כ יצטרך הכלי ממקום זה לצורך גופו או מקומו?

לצורך מקומו, ז"א שיצטרך את המקום אח"כ באותו יום מותר. לצורך גופו, ז"א שיצטרך אותו אח"כ, אין היתר לטלטל כבר עכשיו.

516. מה הדין בשבת כשיש קליפות או גרעינים שהם מוקצה והם מונחים על המפה ויש שם גם קצת לחם ואפי' פירורים ספורים, האם מותר להרים את המפה עם הלחם, ואגב זה להרים את המוקצה, או שהמוקצה לא טפל ללחם?

זה לא שייך ל"טפלי". מותר לנער את המפה ואח"כ לטאטא. אם א"א, מותר לקחת את המפה ולנער אותה למקום שכן יכולים.

אין דרך לעשות חזרה בצורה זו (מותר להחזיר מצקת אפי' על האש אם עדיין חם).

509. בשו"ע שי"ח סי"ד כתב לענין שמונת להניח ע"י האש דבר שלא נתבשל, וז"ל בענין שאינו יכול להתחמם באותו מקום עד שתהא היד סולדת בו. עכ"ל. האם להניח ע"י האש, בכה"ג שמגיע ליס"ד, אבל מניח זמן מה לפני מוצ"ש שבשבת לא יהא היס"ד, מי הי"ל כחצי שיעור בישול, א"ל, והס' על אף מש"כ החזו"א דלענין בישול איכא להאי אסור דחצי שיעור, מ"מ האם בכה"ג שלא מגיע לכדי היס"ד, האם הי"ל חצי שיעור, א"ל.

ספק יש. אני חושב שצריך להיות אסור. בלא"ה זה לא יהיה אסור דא"י, אפי' אם בא לידי יס"ד בשבת, כי זה דבר שאינו מתכוון ואעפ"כ אסור, והפוסקים סתמו בזה. (והלשון שכתבו "חיישנין שמה ישכח ויבוא לידי חיוב חטאת לכא"י לאו דוקא, וצ"ע) אבל אני לא כי"כ בטוח לאיסור.

510. במחבר מבואר שאין מניחים כלי שאינו חם כ"כ ע"ג קדירה שהיא חמה כ"כ שהכלי העליון יכול להתחמם ולהגיע ליד סולדת בו וכתב על זה הבה"ל שאם לא יכול להגיע לשיעור זה שרי. האם מותר להניח הכלי סמוך למוצ"ש (לאוכלו בשבת) שלא יכול להגיע ליד סולדת בשבת?

אני חושב שאסור (ואעפ"י שאינו אסור דאור' אם יבוא לידי יס"ד, מ"מ חלא פלוגים" בזה צריכים להיות לחומרא. אבל אני לא בטוח).

511. שקיות תה ששפכו עליהם מים רותחים מע"ש וניגמרו המים בשבת האם מותר לשפוך עליהם עוד מים או שיש לחוש למבשל או לבורר?

לגבי בישול - ענין מ"ב סי' שי"ח סקל"ט שמעץ להרתיח את התה לפני שבת, דאלי"כ שמה יש עלים שלא קיבלו עירוי מער"ש וכעת יקבלו עירוי והוא לכא"י חשש אמינות. **לגבי בירדה** - עצם חשיפתה בשבת אין בה משום ברירה והוא כמו סי' שי"ט סי' בסופו, הבעיה הוא חלקייה מהטיון שמותר רק כל זמן שיש נוזל מספיק שאין חשארית יוצא מהשקית. אחרת זה כמו סי' שי"ט סי' והשאלה הזאת למעשה גם בלי תוספת מים בשבת, אלא מחמת המים של ער"ש.

512. הרמ"א כ' שנהגו להחמיר בקדרה שיש בה שומן שנקרש לתתה סמוך לאש כיון

כבר מיום שישי מותר לדחוף את זה עם הרגל מדין טלטול מן הצד או דלמא שאסור משום שזה הדף שלו?

רק אם ייחדו האבן למשחק הזה לעולם. אם ייחדו רק לשבת אחת זה נשאר מוקצה, וקשה לחלק מחמת שזה טלטול בגופו.

523. האם מותר לטלטל משחקים של היום כגון

(שחמט) לדעת הבית יוסף?

יתכן שאסור. יש לי כמה צדדים בזה.

524. מותר לשחק פינג פונג בשבת לבר מצוה ולקטן?

הספרדים מחמירים בטלטול כדור, ומסתבר לי שגם שאר משחקים נכללים. האשכנזים מקילים בזה, וקטן פחות מבר מצוה, יכול לחלק כמו האשכנזים. ולגבי פינג פונג, אינני יודע אם אין איסור אחר נוסף לטלטל מוקצה, כמו שיש איסור גמור לשחק משחקים על הקרקע שצריכים קרקע חלק, גידיה שמא ישוה גומות. למעשה כל הילדים הדתיים ידעו ויודעים שלא משחקים פינג פונג בשבת בלי לדעת למה, ואין לשנות. אבל להפריע לאחרים ולומר "אסור" אי"צ.

525. אם יש מאוור על המטה והוא מפריע לי,

האם מותר להורידו מהמטה?

אני סובר שאסור לטלטל, ויש הרבה שסוברים שמותר. קשה לי להסביר לך את טעמי בכתב, הסברתי בע"פ ברבים יותר מפעם אחת, וזה קצת אריכות.

526. האם מותר להזיז מאוור בשבת לצורך גופו,

ואם לא מאי שגא משעון?

אני אווזח שאסור. שמעתי שיש מקילים (ואני מה שנלע"ד כתבתי). ההבדל בין זה לשעון הוא שזה עיקר תשמישו הוא שזה ע"י לחיצה על כפתור, משא"כ שעון שעיקר שימושיו רק להסתכל בלי חילול שבת.

527. אם אסור לטלטל מאוור בשבת לצורך גופו

ומקומו, מה הדין בטלטול בגופו, אשמח

אם הרב יכתוב לי את טעם הדבר

לטלטל בגופו תלוי במחלוקת, המ"ב מתייר טלטול כל מוקצה בגופו, והחזו"א לא מרשה. גם זה דברנו ברבים. וקשה לי להסביר את עמדתי בקיצור בכתב.

528. האם מותר להוריד או להעלות את הכפתור

שמשווב את המאוור?

זה אסור.

529. השו"ע בתחילת סי' ט"ז אומר שבמחמת

החול"י של התינוק מותר להרימו אפי'

517. שמפצחים גרעינים האם צריך לירוק את הפסולת מיד מהפה אל הפח משום שאולי צריך לחשוש שזה מוקצה, או שאפשר להחזיק הפסולת ביד ולהניח אותם בפח (אם אפשר לכתוב הטעם)?

מותר להוציא מהפה ביד ולשים על השולחן (אח"כ ינער כמו שכתבתי למעלה, חוץ מאדם חשוב, שלא יקח ביד אלא ירוק מהפה). מה כותנת "צריך לחשוש" הם בוודאי מוקצה.

518. המ"ב בסי' ש"ח סעיף ז' כותב שהגר"א

פסק שגם לדעת הרמב"ם שאסור לקרא

בספרי חובבות מותר לטלטלם. מה טעמו.

הטעם הוא כי אפי' לדעת הרמב"ם אינו אלא כלי שמלאכתו לאיסור, ומדוע יהיה אסור לטלטל יותר מכלי שמלאכתו לאיסור.

519. ספרים שאין בהם תועלת כלל ואסור

לקרא בהם האם מותר לטלטלם, ואם

אסור מה דין עיתון, אם לפי רוב הדברים

יש תועלת, ולגבי פירסומות, אני מסתכל

מה חשוב לי ומתכוון לא לקרוא

בפרסומות?

הרשב"א רק התיר ללמוד חכמה, כגון חכמת הטבע וכד', אבל סתם קריאה גם הוא מודה לאיסור, ממילא זה נכלל בדבר שמלאכתו לאיסור. פרסומות מסחריות לכי"ע אסור לקרוא, אבל זה לא אוסר את הדברים שמותר לקרוא.

הגע עצמך, וכי אסור לקרוא "מאורות הדף" משום שיש באיזה פינה פרסומות? אודות עיתונים, אין לזה שייכות למחלוקת רמב"ם ורשב"א, פרסום לא כ"כ משנה. אסור לקרוא את הפרסום, אבל זה לא אוסר את הכל. לגבי השאר זה תלוי בדברים אחרים, הדין קצת משובך, וקשה לי לפרט בכתב בקיצור.

520. תמונה ומתחתיה כתוב מי שם בתמונה

האם מותר לקרוא בשבת?

גם בזה אינני יכול לענות בקצור. זה נכון, כתב שמשביר תמונה נכלל "בשטרי הדיוטות" הדוגמא היא בסי' ש"ז סעי' ט"ו.

521. למה אסור לטלטל שעון שתלוי על הקיר

(מ"ב)?

רבים מתלבטים בזה, זה אומר בכה וזה אומר בכה. למעשה, לא לטלטל.

522. מה הדין במשחק הנקרא "קלאס"

(שדוחפים איזה אבן עם הרגל ובאיזה מקום

שזה פוגע האבן קופצים לשם וכו'). האם

במקרה שלא ייחדו את האבן למשחק הנ"ל

של הנרות טבעת תבחר בערות, כי הטבעת אתה רק שם שם כדי להחזיר, ובעצם אתה לא מעונין "שיחיה שם". הרי הנרות יותר חשובות, אפי' אם הטבעת שווה בדמים פי מאה ויותר מהנרות.

שבת הוצאה

534. האם מותר לצאת בשבת עם שעון יד לרשות אחרת כשאין עירוב?

זה אסור, אם תלמד את הענינים ויחזיק לך שאלות מדוע אסור (וי"א שיחיה לך סיבות לחזרת), תכתוב אותם או תיכנס, ובי"נ דבר על זה. ככה קשה לי להסביר את הכלל בכרת.

535. האם מותר לטלטל שעון שסוגר על השרוול במקום כפתור.

זה אסור, יתכן שחייב חטאת אם זה רה"ר.

536. האם מותר לטלטל מפתח שסוגר על השרוול במקום חפתים?

זה תלוי בצורה, ולא אוכל לענות בכללות.

537. האם מותר לצאת בשבת עם שעון יד שגם אם יתקלקל אני ימשיך ללכת אותו עד שיתקנו אותו?

אני סבור חזק שלא.

538. האם מותר לצאת בשבת במעיל עם חגורה לא סגורה?

אם זה תפור, זה בסדר. אם זה מונח בלולאות, יש לסגור (אני כותב בשפה רפה, כי ייתכן שיש מקום להחזיר. אבל לא לסמוך על זה. זה נוגע לחשש דאורייתא).

539. האם מותר לצאת בשבת עם ניילון של גשם ששמים על הכובע?

לדעתי זה באמת אסור, אלא אם יש חשש שיחיה כי"כ הרבה גשם שיפריע לחובש הכובע, זאת אומרת שתכלית הניילון הוא שהגשם לא ילך על הראש. אבל כל זמן שעיקר לבישת הניילון הוא לשמור על הכובע, זה אסור. והנלע"ד כתבתי.

540. האם מותר לצאת בשבת עם כפפות נגד קור, או בצעיף?

כפפות, מובא בשו"ע שיש שהחמירו. צעיף, אם לובשים אותו כמו שלובשים צעיף מפני הקור, זה מותר.

541. האם מותר לצאת בשבת עם משקפים בלי תופסן שמהדקן לאוזן?

העולם נוהג לצאת במשקפיים אופטיות בשבת, אבל החזו"א היה מקפיד שהדיעות יקיפו את

שיש לתינוק אבן ביד. מה גדר החולי? הכוונה לא "חולי" במובן נפל למשכב. בכי גדול מספיק.

530. לדעת החזו"א שלא הותר טלטול מן הצד אלא באופן דממילא כגון שנשכב על קש שעל המטה, האם הותר גם כשמתכוין בהדיא להזיז הקש תוך כדי שכיבה והאם מותר להלכה רק לצורך הזזת המוקצה?

זה מותר אפי' אם מתכוון להדיא רק בשביל להזיז את הקש כל זמן שלא ניכר שמוטלטל את המוקצה בגופו להדיא אלא נראה כאילו מטלטלו בשביל במקרה ע"י שהוא מתכוון לדבר אחר.

531. בבה"ל דן גבי דבר שעיקר תשמישו לאיסור והיתר אלא שרוב תשמישו לאיסור, ונוטה להתיר, כיצד יש לנהוג למעשה?

כמדומה לי שבבה"ל דן דרך קושיא על הפמ"ג, אבל לחלכה הוא סותם כמוהו במ"ב ואין לחקל מחמה לצל (ולענין הקושיא, אני חושב שאני יודע תירוץ לקושייתי, ואכמ"ל).

532. במ"ב מבואר דהא דהותר כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו דחוקא בשאין לו כלי של היתר לצורך זה. מה הגדרים בזה: (א) אם יכול לאלתר כלי כגון לפצח האגוז ע"י כלי כבד כ"ש שאינו עומד לכך האם מחוייב לעשות זאת או דחוקא בכלי המיועד לכך כגון מפצח אגוזים (ב) וכן אם כלי ההיתר מונח במקום גבוה שקשה להשיגו או במידים וכיוצא"ב האם חייב לטרוח או דשרי בשל האיסור?

(א) המ"ב מתכוון אם אין עצה. אבל אם יש כלי כבד כ"ש שאינו מיוחד לאיסור, אינ"פ שאינו פצחן אל תשתמש בפטיש שהוא מיוחד לאיסור. (ב) אני חושב שרק אם אפשר בלא טורח. בדיק מה השיעור אינני יודע.

533. בסיס לדבר האסור והמותר דהולכים בתר החשוב מה קובע חשיבות הצורך העכשווי או החשיבות בדרך כלל.

לדעתי קובע מה שחשוב לך יותר שיחיה כאן, כגון אם מאיזה סבה אתה לא יכול להשיג שניחם, איזה תבחר, דוגמא: גוי לא מרשה לך לשים גם נרות וגם חלות על השולחן תבחר באחד מהם, אתה תבחר בחלות, כי הנרות אתה יכול לשים גם על הארונות, אבל לאכול אתה לא תוכל, הרי שחולות יותר חשובות. אבל אם שמים על המגש

האוזן כדי שלא יהיה קל להוריד או לנפול, ולכן תמצא שרבים קושרים אותם בשבת. אבל אינני יודע אם זה דין ממש או הנהגה שלו.

542. **האם מותר לצאת בשבת עם כובע וכפה, או רק עם אחד מהם?**

יש בזה בעיה, עיין בשו"ע סי' ש"א סעי' מא ובמ"ב סי"ק קמ"ג.

543. **אם נפל לו הכובע ברה"ר בשבת. מה יעשה?**

מה השאלה? ילך לכובע, וירם את הכובע וישימונו על הראש בלי לטלטל ד"א.

544. **שמעתי בשם הרב שאסור ללכת עם כובע מרח' חזו"א (בזכרון יעקב) עד לרמת צבי בשבת. ואם זה נכון, מה הבעיה?**

אמרתם שהכביש הבין עירוני שחוצים בדרך יכול להיות רח"ר דאורי' לכל הדעות. הבעיה של כובע הוא חשש שהרוח יעף אותו, והוא מחלוקת האם גזרו או לא.

545. **מי שסומך על העירוב ירושלים יכול לסמוך על העירוב של זכרון?**

אינני יודע, אבל מסתמא זה לא טוב.

546. **מה דינו של העירוב בעמנואל, שיש גדר חשמלית מסביב הישוב, האם מותר לטלטל בתוכה לדעת החזו"א כי הרי ודאי לא יקרע הגדר?**

לטלטל, אינני יכול לדעת, זה תלוי האם העירוב עשוי כפי הדין בכל הסבוב (לא ידעתי מה כוונתך "לדעת החזו"א").

547. **האם מי שלא סומך על העירוב יכול לבקש ממי שסומך על העירוב שיטלטל בשבילו, והאם יש חילוק אם הסיבה שאינו מטלטל היא משום שפסול או משום שמחמיר על עצמו.**

אם זה פסול, אסור, אם זה מחלוקת, שעי"פ דין יכולים להקל, מותר, וכ"ש אם זה חומרא יתירה.

548. **האם מועיל לבטל כפתור רזרבה ע"י שאומר שלא ישתמש בו אף פעם אם יפול ולאחר שבת יזרקנו לפח ואז יחשב טפל לבגד והאם ככה"ג יש חילוק בין עירוב ללא עירוב למי שלא מטלטל אפי' בתוך העירוב?**

לדעתי זה לא מועיל, הדבר לא תלוי בך אלא בדרך העולם. אם מותר לטלטל במקום הזה, כגון שיש עירוב שיכולים לסמוך עליו, הרי מותר לטלטל גם את הכפתור. אם לא אז לא.

549. **בענין הטלטול של שני הכפתורים בשבת במקרה ששני כפתורים משמשים גם לתפוס את תווית של חברת החלוצה שבכל מקרה היתה עומדת גם בלא הכפתורים רק ששניהם תופסים יותר חזק.**

מה שמשמך, או עשוי לשמש כשרוצים, או "לתפוס", או לנזי (כמו הכפתורים מצד ימין מועל השרוולים), טפל לבגד, ומותר. אם זה לא משמש, זה טלטול.

עוד איסורין בשבת

550. **שעון שהמחוגים זורחים בחושך, ע"י שספג אור בהיותו באור, האם מותר לשים את זה בחושך בשבת (פעולת הזריחה לא נעשית ע"י כח חשמלי).**

אינני יודע. גם אני יש לי כזה, ובשבת אני נזהר, כי אינני יודע איך זה פועל. חיוב בודאי אין בזה, לא להשים באור ולא בחושך.

551. **מותר להסתכל בשעון שיש בפלאפון בשבת (כמובן בלי להזיז) כי הרי כל הזמן זה מופעל ע"י לוחנים שיש אנשים שמפעילים אותם, וזה נקרא שהוא נהנה מחילול שבת (שאלה זו נוגע רק למי שנוהג להשתמש בגנרטור).**

זה נעשה הכל אוטומאטי, ולא ע"י גוי ולא ע"י ישראל ממילא אין לך שאלה.

552. **מקרה שעובד על תרמוסטט שאסור לפתוח אותו בשבת כשעובד. מה הדין כשבער"ש ביה"ש המקרה פועל האם אומרים מגו דאתקצאי...**

(הדין הפך. כשלא עובד אסור לפתוח. כשעובד מותר). לא נעשה מוקצה.

553. **מותר להכין קרח בשבת? מותר להקפיא בשבת?**

אני אחזק שכן.

554. **מותר מסננת בכיור?**

אסור. מדוע יהיה מותר: הרי אותה מפריד נוזל ממוצק, ובכוונה לעשות כן.

555. **מותר לאדם אחד לעלות במעלית שבת?**

לא הבנתי השאלה מה זאת אומרת "אדם אחד"? אם מותר, מותר. אם אסור, אסור. ולגבי עיקר הדבר, אינני יודע בדיוק איך שעובד, שמעתי שיש בזה שאלות רציניות.

556. **מותר לתת בשבת אוכל לגור חתול הנטפל לשיבה, ומקבל בדרך כלל אוכל ע"י**

הבחורים (אין פחים שיוכל לאכול)?
אני חושב שלא.

557. מותר לשרות עדשות מגע בחומר בשבת?
ומה הדין בחומר ללא חומרי ניקוי (רק מרכז)?

אינני מכיר, אומרים לי שזה כן מנקה, וא"כ צריך להיות אסור.

558. מותר לכסות סיר של ישיבה בשבת מדין "אוהל", מלא או ריק?

אני חושב שזה מותר. הגבול צריך להיות יותר גדול.

559. מותר לקפל בכובע קנייעטש את השולים בשבת?

רק אחרי שהתרגל להיות למטה. אם עדיין יש לו נטייה לעלות, נראה לי שאיסור גמור לחוריד.

560. קי"ל דכובע שהתכווץ בשבת אם הוא רך מותר להחזירו למצבו הקודם ואם קשה אסור. מה נקרא רך ומה נקרא קשה.

(מה שאתה כותב "קיי"ל וכו'") מאיפא קיימא לך הכלל הזה? אינני יודע הגבול בין רך לקשה.

561. האם מותר לצאת בכובע ששוליו טפה, ואיזה טפה (חז"א או גר"ח טאה).

(בנוסף השאלה יש טעות. אתה כותב "לצאתי". אם זה אסור, זה אסור אפי' בתוך הבית). הדין הזה מחלוקת רש"י ותרמב"ם, בשו"ע פוסק לאיסור, עי' שו"ע סי' ש"א סעיף מ' ובמ"ב שם סייק קנ"ב. מי שרוצה להקל בטפח קטן יש לו מקום לסמוך.

562. מותר להכין טחינה בשבת? ומה הדין להוסיף מים לטחינה מוכנה?

אני לא יודע מה זאת אומרת "להכין". לדלל מותר, אבל לא לערב בכח.

563. מותר לגרד את הכיתוב מעל החלה לפני שבת דהרי זה מוריד מהשלימות של החלה,

ומה הדין אם שכח לגרד האם מותר לו מתי שחונך פרסות לא לחתוך אותם עד הסוף דהרי מתי שהוא גומר לחתוך את כל החלה אז נשאר כל החלק התחתון של החלה ונמצא שהוא ברר את החלה מהחלק האסור? והאם זה מותר בכלל לחתוך חלה בזאת (משום מוחק)?

אם חותך מערי"ש הרי פוגם את השלימות, לגבי ברירה אני חושב שאין כאן ברירה, כי זה אותו האוכל ממש, ורק איסור צדדי רכוב עליו. מותר לחתוך את החלק שכתוב עליו והאותיות נשארים בשלמותם על חלק הלחם שהוא חותך.

(בלא"ה אין כאן משום ברירה, אם חותך קצת רחב, שהיה יכול לחתוך פחות, דח"ק). לגבי עיקר הדבר אם מותר לאכול את האותיות, לא אאריך כאן אלא שהמ"ב מיקל אם זה אותו החומר (לא קרם וכד' מרוח עליו) והחז"א חולק ע"ז.

564. מותר לסמן בסכין על הלחם לפני המוציא, ולמה אין זה מסרטט?

מסרטט אינו דומה לכותב מסתבר לי בגלל שהוא התחלת החיתוך לא סימן איפה שצריך לחתוך. מסרטט הוא סימן לדבר אחר והוא ראה שיוכל לסמן לחתוך איפה שרוצה ואין שום סיבה שישמן כאן דוקא (וצע"ק).

565. מותר להכות באצבעות או להעביר יד על

החליפה או המכנסים כדי שיתנקה נתלכלך מאבק או מסייד (לא חדישים אך ממוכנים). בספר קש"ע להרב טולדינו סי' קע ס"ק ד' מבואר דאם סמך עצמו לכותל ונדבק הסייד בבגדו שרי להכות עליו באצבע צרדה עד שיצא מהבגד האם כונת המוחבר על המקרה הנ"ל ואם כן מהו אצבע צרדה שכתב?

מותר להכות מבפנים הבגד. שמה שעל גבי הבגד יפול. אבל מה שנכנס לתוך האריג, אל תעשה כלום, כי הגבול בין מקפיד לאינו מקפיד, בין חדש לאינו חדש, אינו מספיק ברור, עיי' במ"ב ומשחקים כאן באיסורים דאורייתא. להעביר עם בגד אינו בכלל החיתוך של אצבע מבפנים. עיי' בשו"ע.

566. מותר להראות לגוי בספר שאסור לומר לו בפירוש לעשות המלאכה?

אני חושב שאסור. "רמז" נקרא שאומר לו "יא"א לקרוא כאן", וכדו', בלי קשר למלאכה.

567. מותר לומר, נלך למקום פלוני, והמקום ההוא נמצא אחרי תחום שבת?

כתוב בפירוש שזה מותר.

568. מותר למדוד חום במדחום בשבת?

מד חום רגיל מותר, אם פועל על שינוי צבע או מראה מספרים (אלקטרונים) לא.

569. מותר להחזיר אבזם של חגורה שנפל בשבת?

חס ושלום!

570. מותר לאסוף בשבת סידורים הפזורים על הסטנדרים (בדליטא בודר)

החז"א לא היה מחזיר ספרים בשבת. כנראה חש משום טירחא.

אני חושב שמותר, ואכמיל בדבר.

580. **האם זה נכון שא"א לפסוק הלכה מספר "שמירת שבת כהלכתה" משום שהסטייפלר כתב מכתב נגד הספר?**
זה נכון, אבל לא משום שהסטייפלר כתב, אלא משום שהוא אומר דברים שאין לסמוך עליו.

חנוכה

581. **האם צריך לחשוש לדברי תוס', שלפי מנהג האשכנזים בהדלקת נר חנוכה, שכל בני הבית מדליקים, שאחד מברך ומוציא כולם?**
לא. יכולים לעשות כמו המנהג, שכל אחד מדליק וכל מדליק מברך.

582. **הנוסע לביתו לשבת חנוכה ומדליק נ"ח במוצש"ק האם צריך ללון שם?**
אני אוחז שא"צ ללון אבל כן צריך להיות במצב שישאר שם עוד שתיים שלוש כגון שיאכל מלוח מלכה. יפטט קצת דהיינו שלא יראה שכבר עזב. באופן שכבר עזב לא יוכל להדליק שם.

583. **מה דינם של נורות חשמל לענין נרות שבת ולענין חנוכה והאם בפלוריסנטים הדין זהה (וכן לענין נר הבדלה)?**
אני אוחז שלשבת זה טוב ואפי' לכתחילה היינו נוהגים כן בשיבה, לחנוכה אני אוחז שטוב. אבל אל תעשה כן למועשה. להבדלה יש קצת בעיה.

584. **כוסיות המיועדות לשתייה ורוצה למלאותן שמן ולהדליק בהם נרות שבת או חנוכה האם צריך לטבלם ומה הדין אם רוצה לאחר חנוכה לשתות בהם האם צריך להטבילם קודם שמשתמש בהם להדלקה?**

כל זמן שלא רוצים להשתמש בהם לאוכל כלל אפי' עראי, א"צ טבילה אבל תיזהר שלא תבא לידי תקלה.

585. **בברכת שהחיינו צ"ל לזמן הזה בחירי"ק, כמש"כ המ"ב בהל' חנוכה.**
לומר בימן, ובשהחיינו לזמן, וכן נוהגים.

586. **מה המקור לטעם שאין הנות מדליקות נר חנוכה משום שהאמנא לא מדליקה אז אין זה דרך ארץ?**

איני חושב שהטעם שלך נכון. אף אחד לא ידע מה פשט במנהג "המזור" הזה, אני עני חשבתי תירוץ, אבל זה בני על יסוד שאינו מקובל

571. **מותר להכניס (ולהוציא) מפתח בשבת לטבעת של מחזיק מפתחות?**
איני חושב שיש איסור בזה בתנאי שהמחזיק אינו מותעסק.

572. **באמה לשיטת כלים שמערבב במים האם שייך בזה מוליד ריחא?**
מוליד ריחא שייך רק אם מתכוונים לכך ולא על גוף ב"א.

573. **ראיתי בספר, שמי ששמועות חדשות משמחים אותו מותר לספר בשבת, מה הדין אם אינו נהנה מהשמועה עצמה אלא נהנה לספרה לחבירו?**
איני יודע, מסתבר שמותר אם אינו נוגע לממון.

574. **מי שמתווכח בשבת האם מוטב להניחו מטעם "מוטב יהיו שווגין וכו'" מפני שברוב הפעמים ממשיך לתופך (מפני שכחה)?**

אם הוא יודע את הדין לא שייך מוטב שיהיו שווגין בגלל ששוכח. זה רק אומרים כשלא יודע את הדין ומסתמא לא יקבלו ממך.

575. **ספר כשמותחים אותו נפרדים אותיות מה הדין מי שפותח אותו בשבת ולא ידע שהאותיות נפרדים, זה מותעסק או שוגג? והאם אני צריך להחביא ספר זה כדי שלא יעברו על מותעסק ושוגג?**

זה מותעסק, ואני חושב שלא צריכים למנוע ממי שמתעסק מלהיות מותעסק. יש רעק"א שאומר לא כך, אבל הוא לא כ"כ מחליט א"י להלכה.

576. **ביש כנגדי מכונית בשבת, אני מחוייב לזוז כדי שהוא לא יזוז (או יצפץ)?**

אני מציע שתמנע ממצב כזה לכתחילה. כי איך שתעשה יש כאן בעיה במקרים מסוימים אף לפני עוור הלכותית שקשה להתפטר ממנה.

577. **האם בשבת מותר לצעוק למכוניות "שאבעס"?**

מותר, אבל צריכים להשתמש בשכל האם ומתי כדאי.

578. **במ"ב כתוב שמשום סכנה בשבת התירו לצוד נחש. אם יודעים שהנחש מסוגל להזיק רק ביום א' בשבת, האם מותר לצודו בשבת?**

מותר לחלל שבת כדי להציל אחרי שבת.

579. **דף שרשום בו מי (וכמה) קיבל עליות האם מותר להסתכל בו בשבת כדי לדעת למי לתת?**

באחרונים, ולא אכתוב פה.

587. בחנוכה ברוב הישיבות כל סדרי בקיאות מצטמצמים בגלל המצוה של הדלקה בזמנה למה לא דוחים את ההדלקה לזמן שלא יהיה על חשבון ת"ת וגם אם נגיד שיש חובה להדליק נרות חנוכה בזמנם האם מותר על חשבון ת"ת להאריך במזמורים בשירים וריקודים?

מצוה שזמנה קבוע דוחה תלמוד תורה, אפי' מצוה דרבנן. ומסתבר לי שאפי' הענין של מצוה בו יותר מבשלוcho יכול לדחות, אם לא שאתה נורא מתמיד, וחבל לך על כל דקה, אזי מותר לך לעשות עיי' שליח. אבל אה"כ, להתבטל על ידי רקודים ופספוסים, זה לא לענין בחנוכה.

588. האם הגיוני ששישיבה תעשה חופש רשמי של חלק מחנוכה או של יום אחד בחנוכה לכאורה צריך להיות הפוך בגלל שהיוונים רצו להשכיח את התורה צריך להרבות תורה בימים ההם? וגם אם צריך מנוחה באמצע זמן חורף שיעשו את זה או לפני חנוכה או אחרי?

ברעיון אתה צודק 100%. למעשה ראשי הישיבה יודעים מה עושים. (אצלינו בשישיבה בגייטסהעד לא היה שום "חופש חנוכה", לא רשמית ולא בלתי רשמית).

פסח

589. האם בזמן הזה גם צריך לבדוק את הכיסים של הבגדים בליל י"ד? ואם א"צ, האם עכ"פ צריך לנער את הכיסים?
לא הבנתי מה ז"א "בזמן הזה". מתי נשתנה, ומדוע? בפשטות צריך בדיקה.

590. האם אפית מצות דוחה ת"ת למי שלא נתמלא זקנו?

לא, מסתמא, אם לא שיעבד בקיץ שולחנות וכדו', כי הענין הוא לטרוח במצוה בגופו.

591. מאיזה שעה אסור לאכול קטניות בער"פ?
אינני יודע. בפשטות מסוף ד' שעות.

592. כתוב בשו"ע סי' תמ"ב סעי' י"א שכלי שא"א לנקותו בפסח יצפנו בטיט האם מספיק נילון צמוד?

לא אך עומד להוריד את הטיט תיכף אחרי פסח, זה כמאן דלית.

593. כתב המ"ב סי' תמ"ו ס"ק י"א שחמץ אסור בטלטול מן הצד ובסי' ש"ח ס"ק י"ג

התיר טלטול במקצה?

לא נכון. בסי' ש"ח ס"ק י"ג מותר לטלטל בגופו. טלטול עיי' דבר אחר הוא מותר במקום אחר בסי' ש"ח, עיי' ה"ט אבל רק לצורך דבר המותר, כולל אם רוצה שהבית יהיה נקי (זה בסי' שלי"ז). בחמץ כנראה הוא מחשיב את זה לא לצורך דבר המותר אלא טלטול בחמץ עצמו.

594. האם מותר לבדוק חמץ לאור פנס לכתח' והאם מותר לברך על הפנס?

מעיקר הדין אני אותו שמוותר, גם לברך. למעשה אני לא עושה כן בבית ובארונות ורק מטלטלין אני עושה לאור נורה חשמלית.

595. האם מותר לבדוק לאור מנורה הקבועה בתקרה כדין אכסדרה פתוחה שנבדקה לאור השמש?

לא. אתה לא יכול להכניס אותו לחורים וסדקים, ורק מטלטלים שאתה יכול להזיז אותה יכול.

596. מותר לצלם בחוה"מ, ומה יהיה הדין במצלמה בלי פילם בדיגיטלי?

לצלם על פילם בלי לפתח את הפילם, אני ראייתי ת"ח מקילים ב"דיגיטאלי", מותר "ידבר האבד" (אני חושב שלא כי"כ שייך) או צורך המועד.

597. האם מותר לשמוע שירים בספירת העומר?

שירה בפה, אפי' אם בוקע "מטויפ", מותר. וכן אם העיקר הוא שירה בפה, ואז יש קצת לזיז בכלי נגינה. אבל נגינים מכלי נגינה, העולם נוהג לחחמיר, וכך טוב.

שביעית

598. יש לחשוש שלא לקנות תוצרת שבה שגחה בדברים שיש בהם קדושת שביעית, וכתוב על האריזה "יבול נוכרי" (כוונתי להכשרים מהודרים לכר"ט).

זה בעייה רצינית אתה עובר "לפני עור" כשאתה קונה את זה. הרי נוקטים שיש קדושת שביעית ביבול נכרי, ואם כן אסור לו למכור, ממילא כשאתה "ממכיר" אותו, ז"א אתה קונה ממנו ועיי' הוא מוכר, שחרי שאתה עובר לפני עור.

599. בשיבתנו יש פח שמיטה וכאשר מסימים הבחורים לאכול זורקים את הצלחות יחד עם הירקות לפח שמיטה האם יש בזה בעיה?

לא הבנתי את תבניתה. הרי בלא"ה הצלחות עם האוכל, מה ההפסד שבעצית כאן?

600. בחורים שמקילים "בשמיטה" בביתם מה הדין בישיבה?
מה שבבית מקילים או לא, לא מעלה ולא מוריד.
601. מה השיעור של שאריות בצלחת שמותר להשליך?
מה שאדם נרמאלי, שאוהב את המאכל הזה, אוכל כשהוא לא שבע הרבה מדי זה נקרא "אוכלי". אם הצלחת רק מלוכלכת, לא חייבים לנקות אותה.
602. כל כמה זמן צריך להחליף את פח השמיטה שהחדשים לא יתקלקלו?
קשה לי לדעת, זה תלוי על המציאות.
603. מה גדר של נרקב וניתן להשליך לאשפה?
מה שאין דרך ב"א לאכול, אינו מאכל אדם. מה שאין דרך של בהמות לאכול, אינו מאכל בהמה. אבל מה שכתבתי "דרך ב"א" זה רק מחמת עצמו. אם זה רק בגלל שזה חי מונח בכלי מלוכלך וכד', ויסלים לשטוף אותו, הרי זה עדיין ראוי לאדם.
604. האם צריך לשמור קדושת שביעית על קליפות בננות ושל פירות הדר.
בננות כן, קליפות הדר השנה אינם שביעית (חוץ מלימון) ובשנה הבאה, בע"ה, כן.
605. מה הדין בעצי בשמים שאני מגדלים בשביעית האם הם הפקר?
זה בענין בירושלמי והרמב"ם משמיט את זה.
606. פירות שגדלים בשטח הישיבה בשביעית האם יש להן גדר אוצר בי"ד?
אוצר בי"ד זה מה שבי"ד אוסף או אוצר בשביל כלל הציבור.
- שאלות שלא ניתנה תשובה
607. ומה הדין בשבועות לא יכולה להביא למכשול?
אינני רוצה לענות כלל.
608. האם סנדק שהיה לילד אחד האם יכול להיות שוב סנדק לעוד ילד מאותו משפחה? והאם אנחנו מדמים את זה להקטרת הקטורת?
מצטער, אין לי פנאי כעת לענות מה שלא נוגע לך.
609. בשמאל ב' פרק י"ד כתוב שדוד התאבל על אמנון כל חייו ואילו שבנו מבת שבע נפטרה לא הוסיף להאבל?
מצטער, אין לי פנאי כעת.
610. בקצה"ח סי' קפ"ב סק"א כתב לחלק בין שליחות שהקיום הוא ממילא לבין מידי דבעינן עשי', אם יוכל סת"ר הרחבה לפרש **לדבריו ז"ל**.
מצטער, אין לי פנאי כעת.
611. בשמאל ב' פרק ז פסוק כ"ב דוד אומר לקדוש ברוך הוא "על כן גדלת" לא הבנתי את הלשון וכן בפסוק כ"ה?
מצטער, אין לי פנאי לעיין.
612. ראיתי בית מנסת שחתום על הספר תורה החתימה של אותו ביהכ"נ האם עשו כהוגן? (על הקלף בפנים)
אני לא עונה לשאלות בשביל אדם אחר.
613. מי חיבר את "עיקר שפתי חכמים"?
אינני יודע.
614. כיצד יכול בחור ביש"ק בפרט וסתם בחור ישיבה בכלל לקיים מאמרו חז"ל עשה לך רב?
קשה לי לענות.
615. מה הדין בנקרע חוט בציצית במקום הקשר השני?
הדינים מסובכים, אינני יכול לענות כ"כ בקיצור.
616. כתוב שרבי הקדוש לא הוריד ידיו מתחת לאבנט ולאורה איך לבש את הבגדים שלמטה מהאבנט?
אינני יודע.
617. כתוב בשו"ע סי' ב' סעי' ד' הג"ה ובמנעלים שלנו שאין בהם קשורה ינעול של ימין תחילה, ולאורה יש להקשות. מה החידוש שינעול ימין תחילה הרי למדנו לעיל שהטעם שקושרים שמאל תחילה מפני שיש חשיבות לקשירה בשמאל כמו בתפילין אבל חוץ מקשירה אין לשמאל חשיבות, א"כ כאן שאין קשירה ודאי שינעול ימין תחילה.
אינני יודע. הקושה צודקת.
618. איך אני אמור ללמוד בספר "הושע" את כיבוש הארץ? (וכן ענה איד ללמוד גביה?)
לא אדע איך לענות לשאלה הזאת.
619. מה סדר העדיפות ללמוד בין הסדרים?
א"א לי לענות, זה מדי אישי לכל אחד.
620. בחור ספרדי בישיבה אשכנזית האם צריך להוציא ציציותיו?
לחצא ציציותיו?

- לא אענה לך, אינני אוהב לענות עבור מה שלא שואל לעצמו. אתה אשכנזי!
621. למה יוסף התנכר לאחים האם היה תפקידו לקיים החלומות ואין זה דוחה אונאת השבטים ואונתו של יעקב אבינו ע"ה?
- אינני יודע בברור.
622. באיזה שלב בלימוד אני צריך ללמוד תוס' רי"ד?
- אך אני יכול לדעת! אינני מכיר אותך! תשאל את מגיד שעור.
623. האם נכון לומר סברא זאת: שבחור גומר ישיבה קטנה או גדולה והרגיש מה זה חיי תורה ומרגיש בעצמו אחרי כל זה שאינו יכול ללמוד יום שלם ויצטרך לעבוד ושהסברא הזאת הולכת על רוב העם היהודי או שאין זאת סברא? וכן מהיכן ידוע לנו שיש חיוב ללמוד יום שלם אף לאחר הנישואין ולא לעבוד אפי' קצת שהרי בחזרות הקודמים כך עשו ומי שלמד כל היום היו אלו שיכלו אפי' שעשו את תורתם עיקר ועבודתם טפל?
- הדברים ארוכים ומסובכים, ולא אוכל לענות בכתב. תתייעץ עם המשגיח או הראש ישיבה.
624. האם מותר לקנות נגן MP3 הכשר? ומה הדין בנגן MP4?
- אינני יודע בזה כלום, לא יודע מה זה M ולא מה זה MP, לא 3 ולא 4 גם בזה תתייעץ עם המשגיח או הרמ"ם.
625. האם מותר להפריש חתיכה ממאכל לתוך ידו ואח"כ יקרא עליה שם תרומה ותרומת מעשר, כשהוא ביד, ואח"כ יהיה מותר לו לתת את החתיכה בכל מקום שירצה?
- (לא הבנתי את השאלה).
626. אם התחיל לאכול לחם ואכל פחות מכזית ויצא מהחדר. האם צריך לחזור ולברך שוב?
- הדינים מסובכים הם, ולא אוכל לכתוב כל פרט והחלטה כאן. צריכים ללמוד.
627. המתפלל מנחה או ערבית וקודם התפילה נטל ידיו ואחר התפילה מיד הולך לאכול אם יש דין ללכלך ידיו בשביל נט"י לסעודה?
- לא הבנתי מה אתה שואל.
628. האם אפשר לסמוך על הדעה המקילה שא"צ ליטול מים אחרונים.
- לא יודע מה לענות לך.
629. מה דעת החזו"א לגבי חבישת כובע בזימון כשמברך על כוס?
- אינני יודע מה שהחזו"א אמר.
630. לנוהגים בק"ש לאחוז שני הציציות שלפניו ולא לנשק כלל, ולהביט עליהן בוראיתם אותם כמנ"כ בדינים והנהגות פ"ד ס"ט בשם החזו"א זללה"ה שנהג כהגר"א זללה"ה, האם צריך לאחוז הציציות כבר מהביאנו לשלום או בתחילת ק"ש או בתחילת פרשת ציצית, וכן האם צריך להחזיק הציציות עד ונחמדים לעד או דסגי עד סוף פרשת ציצית?
- אינני יודע. דברים האלה הם ע"ד הקבלה, ואין לי שום ידיעה בזה.
631. מה הגדר לגבי האיסור להשתמש בכהן?
- לא הבנתי מה שאתה שואל, "להשתמש" ז"א "להשתמש".
632. בחזרת השי"ץ האם בעיני שיהיו אותם עשרה ששומעים מתחילה ועד הסוף לא נכתב תשובה
633. היש אחרי חצות היום צריך להקפיד לא ללכת ד' אמות בלא נטילה.
- (לא הבנתי את השאלה, במ"ה!!!! דווקא לפני חצות?)
634. מה מברכים על מרק ירקות ששמתי בו, אבקת מרק, והאם זה משנה אם אני אוכל את המרק לבד או יחד עם הירקות?
- החלטה מסובכת, אינני רוצה לפרט. צריכים ללמוד!
635. בכסוי ששמים לספר תורה תמיד במקום של הגבאי הספר תורה לא מגיע אז האם מותר בגלל זה לגבאי להניח ע"ז סידור או חומש?
- (לא הבנתי את המציאות).
636. תפילין בשמנחות בכלי שיש בו טפח מותר ליטב בסמוך להן האם גם כשמנחות בשקית שדרכה להתמעט מטפח ועוד ומה הדין בשקיות של התפילין המצויות כיום?
- לא הבנתי את השאלה, מה כוונתך "כלי שיש בו טפח".
637. בחור שכורך באוצר הספרים של הישיבה ובחור נותן לו לכרך ספר והוא הרס את

הספר (ולא משע בזה) האם הוא חייב או פטור
(ששמועתי מנחם שהוא פטור שהוא לא לוקח אחריות לספר)?

השאלה כנראה לא כך, אם שני בעלי הדין ירצו שיקבשו שניהם ממני ואני ב"נ אעיין בדין. זה קצת מסובך ויש פרטים שאתה לא כותב שחסרים לי, ולא אוכל לכתוב את כל האפשרויות.

638. שאלה זו לא הותרה לפירסום

אתה יכול בינתיים להמשיך כמו ששמת לב אם יתברר לך ע"פ במקום אחר.

639. האם זה נכון מה ששמעתי בשם הרב שאפשר להניח קוגעל על פלטה של גז בשבת בלי להשים כלי תחתיו (מ"י חת"י)?
והאם יש חילוק בין התבשילים אם הוא לח או יבש, והאם יש חילוק בין פלטה חשמלית לפח שעל הגז? האם מותר לי להחזיר צ'ולנט על פלטה אחרי שהורדתי אותו, ואם לא האם להשים תחתיו כלי הפח כן יועיל?

הדינים מרובים ומסובכים, וצריכים ללמוד אותם, ואי"א לי לכתוב כאן בקיצור מה מותר ומה לא.

640. האם זה נכון שאסור ליפסוע אחר "יהא שמייה רבא" בקדיש שאחרי שמו"ע של מעריב?

לא הבנתי את השאלה, מדוע ועד מתי יהיה אסור?

641. האם בזימון צריך שיאכלו כזית יחיד ממש אבל אם אחד מהם לא אוכל כשהם אוכלים לא מצטרף או שמספיק שיאכל אחד מהם כזית לפני שהם יברכו ואע"פ שבאותו הזמן לא אכלו כלל כיון שאכל כזית עד שלא בירכו יצטרף עמהם?
ע"י דינים אלה בשו"ע במקומו.

642. האם ענין מנהג אבותינו נוגע גם לאבא חזר בתשובה שהתחיל בעצמו את המנהגים (לענין נוסח התפילה, כמה זמן לחכות אחרי אכילת בשר וכו')?

יש בזה הרבה פרטים וקשה לי לענות בקצרה. אם יש לך שאלה למעשה, תפרט, ובל"י אם אוכל אענה.

643. מי שעבר תאוונה שיש בה סכנת חיים בכביש סואן ממש ובמפעל לא נכנס למצב של סכנת חיים האם צריך לברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה עם שם ומלכות

או רק בלי שם ומלכות?

איני יודע מה היה המצב, לכן לא אוכל לענות.

644. אם אני יודע שמישהו גמר מסכת האם מותר לי לשקר שהוא לא גמר?

תלוי למה. לא אוכל לכתוב כאן מתי מותר לשקר, זה מסובך קצת.

645. בער"ה נציג של "עזר מציון" ביקש ממני

לגבות כסף עבור הארגון תמורת 25 ₪ לשעה. גביתי להם במשך חמש שעות, והכנסתי את הכסף למעטפה, וסגרתי המעטפה. וכשבא הנציג אמר, שאין לו מעטפות פתוחות לשלם לי ויתן לי בעי"כ שיהא שוב מגבית, ולפני יו"כ הודיע שאין מגבית. ושאלני אם אני רוצה שישלח לי בדואר על אחריותי או שאסע לב"ב להביא הכסף. ואם הייתי יודע שאצטרך לסתור לב"ב או שישלח וזה על אחריותי לא הייתי גובה להם כלל. עם מי הצדק?

כידוע שבדיני ממונות אין עונים לצד אחד.

646. מותר בשבת לשים כלי ע"ג הפלטה וע"ג הכלי לשים משהו לחמם?

לא, הדינים כאן מסובכים ואי"א על רגל אחת.